

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ОБЛІКОВО-ЗВІТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Розглянуто економічну сутність обліково-звітної інформації промислових підприємств та теоретичні концепції її удосконалення

Ключові слова: облік, звітність, інформація, теорії інформації, концепції, обліково-звітна інформація

Постановка проблеми. Система управління будь-якого промислового підприємства передбачає низку послідовних процесів: отримання інформації, обробку інформації, прийняття рішення, виконання рішення, оцінку результатів виконання рішення. Управління складними системами (в нашому випадку, промисловими підприємствами) побудоване на технічній, економічній, соціальній та політичній інформації.

Для прийняття ефективних рішень щодо управління промисловим підприємством необхідно проводити аналіз і оцінку інформації, що формується як на мікрорівні (всередині підприємства), так і на макрорівні (на рівні галузі). Це пов'язано з тим, що основною умовою, необхідною для прийняття ефективних управлінських рішень, є наявність відповідного інформаційного забезпечення, яке закінчується певними висновками і пропозиціями щодо прийняття рішення менеджерами.

З середини ХХ століття "інформація" стала загальнонауковим поняттям, але до цих пір у науковій сфері воно залишається вкрай дискусійним. Загальноприйнятого визначення інформації не існує. Воно використовується, переважно, на інтуїтивному рівні. Тому трактування цієї категорії не дає змоги розкрити таку важливу економічну категорію, як "обліково-звітна інформація".

Аналіз результатів останніх досліджень і публікацій.

Питанням суті інформації та вдосконалення формування її аналітичного забезпечення в різні часи займалися провідні вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти, зокрема Х. Андерсон, І. Бенке, Л. Біла, М. Бондар, Ф. Бутинець, Г. Велш, Д. Власенко, С. Галузіна, С. Голов, С. Грей, П. Друкер, В. Євдокімов, С. Івахненко, Е. Ковальчук, Д. Колдуелл, Т. Кучеренко, Т. Лівовшко, В. Лінник, М. Лучко, Ю. Луцик, В. Мервенецька, Б. Нідлз, В. Палій, В. Панасюк, Д. Панков, О. Пархоменко, В. Раєвський, І. Семчук, В. Смирнова, Я. Соколов, В. Сопко, С. Хендріксен, П. Хомин, М. Чумаченко, А. Шайкан, Е. Шверя, Д. Шорт, М. Янг, С. Ясин та ін. Проте, нині в науково-практичній літературі питання економічної сутності обліково-звітної інформації та теоретичної концепції її удосконалення недостатньо відображене. Отже, це питання є актуальним для подальшого дослідження та проведення науково-практичних дискусій.

Мета дослідження. Метою нашого дослідження є розкриття економічної сутності обліково-звітної інформації та теоретичної концепції її удосконалення.

Викладення основного матеріалу. Для цього доцільно спочатку розглянути суть поняття "інформація". Загальне поняття інформації подано у філософії, де під нею розуміють відображення реального світу. З позиції філософської категорії її розглядають як один з атрибутів матерії, що відбиває її структуру.

Традиціоналізм суб'єктивного постійно домінував в ранніх термінах інформації, як категорії, поняття, властивості матеріального світу. Інформація існує поза нашою свідомістю і може мати відображення в нашому сприйнятті тільки як результат взаємодії: читання, отримання у вигляді сигналу, стимулу. Інформація нематеріальна, як і всі властивості матерії. Інформація стоїть в ряду: матерія, простір, час, системність, функція та ін., що є основоположними поняттями формалізованого відображення об'єктивної реальності в її поширенні і мінливості, різноманітності та проявах. Інформація – властивість матерії і відображає її властивості (стан або здатність взаємодії) і кількість (міра) шляхом взаємодії. З матеріальної точки зору, інформація – це порядок проходження об'єктів матеріального світу. Наприклад, порядок розміщення букв на листку паперу за певними правилами є письмовою інформацією. Порядок розміщення

різнокольорових точок на аркуші паперу за певними правилами є графічною інформацією. Порядок розміщення музичних нот є музичною інформацією. Порядок розміщення генів в ДНК є спадковою інформацією. Порядок розміщення бітів в персональному комп'ютері є комп'ютерною інформацією та ін. Для здійснення інформаційного обміну потрібна наявність необхідних і достатніх умов.

Перші спроби спеціального вивчення інформації простежуються у 20-х роках ХХ ст. у теорії журналістики.

Інформація, що зародилась як основа комунікації і зв'язку в кібернетичі, стає предметом філософського дискурсу в 70-ті роки ХХ століття.

Генезис філософського дискурсу щодо інформації має кілька дослідницьких підходів: гносеологічний, онтологічний, інформаційного монізму, соціальний. Ці підходи не суперечать один одному, а взаємно доповнюють один одного.

В 40-50-ті роки з формуванням кібернетики теорія інформації поступово входить до галузей науки, які були і теоретичним, і методологічним підґрунтям. Завдяки досягненням кібернетики, насамперед відомій праці її засновника – американського математика Н. Вінера "Кібернетика, або керування і зв'язок у машині і тварині" (1948 р.) [1], у другій половині ХХ ст. суто антропоморфне тлумачення інформації поступається місцем значно ширшому: інформацію починають розуміти як невід'ємну властивість процесів керування в системних об'єктах будь-якої природи – біологічної, соціальної, навіть неживої, але заплідненої розумом людини (у вигляді самокерованих технічних автоматів).

Наступний крок до розширення поняття інформації, пов'язаний із працями відомих кібернетиків (М. Амосова [2], А. Берга [3], В. Глушкова [4], У. Ешбі [5], А. Колмогорова [6]) і філософів, які прагнули осмислити методологічні результати розвитку кібернетики, – І. Земана [7], Г. Клауса [8], І. Новика [9] та ін.

Розглянемо етимологічне значення поняття "інформація". Саме слово "informatio" складається з префікса "in-" ("в-, на-, при-") і дієслова "form" ("надаю форму, створюю"), пов'язаного з іменником "forma" ("форма").

В англійській мові слово "information" (в написанні "informatioun") вперше з'явилося у 1387 р. Сучасного написання це слово набуло у XVI ст. У східнослов'янську мову слово "інформація" прийшло із Польщі у XVII ст.

Із середини ХХ ст. інформація – це загальнонаукове поняття, до якого входять: обмін, даними між людьми, між людиною і автоматом, між автоматом і автоматом; обмін сигналами в тваринному і рослинному світі, передача впливу від клітини до клітини, від організму до організму тощо [10, с. 10].

Деякі країни (США, Японія, Німеччина, Великобританія, Франція) досягли великого рівня економіки, в значній мірі, завдяки високому рівню інформатизації суспільства. Так, зокрема, в США, ще у 1986 р. на галузі, пов'язані з інформатизацією, припадало близько 60 % валового національного продукту [11, с. 7].

З математичної точки зору, інформація – це послідовність цілих чисел, які записані в вектор. Числа – це номер об'єкта в базисі інформації. Вектор називається інваріантом інформації, так як він не залежить від фізичної природи об'єктів базису. Одне і те ж інформаційне повідомлення може бути виражене буквами, словами, пропозиціями, файлами, картинками, нотами, піснями, відеокліпами, будь-якою комбінацією всіх раніше вказаних. Чим би не висловлювали інформацію – змінюється лише базис, а не інваріант.

Математична теорія інформації досліджує способи визначення та оцінки кількості інформації, процесів зберігання та передачі її по каналах зв'язку. Вона виходить з даних, призначених для збереження в пристрої або для передачі по каналах зв'язку. Відомими тут є лише множини, з яких можуть бути обрані ці дані, або ж вірогідність вибору тих чи інших даних. Потіки планових, нормативних, статистичних, бухгалтерських, оперативних відомостей, їх зберігання, переробку та використання можна раціонально організувати тільки на науковій основі, на основі математичної теорії інформації. Започаткував цей напрям досліджень Р. Хартлі статтею "Передавання інформації" у 1928 р. [12], в якій вперше було запропоновано міру кількості інформації. Пізніше цей напрям досліджень розвинув і поглибив американський інженер-математик К. Шеннон, статті "Математична теорія зв'язку" (1948 р.) [13], "Теорія зв'язку в секретних системах" (1949 р.) [14] та "Бандвагон" (1956 р.) [15] зробили його загальновідомим вченим світу. Запропонована ним логарифмічна міра кількості інформації широко застосовується в науці. Нині всі системи цифрового зв'язку проектується на основі фундаментальних принципів і законів передачі інформації, розроблених К. Шенноном. Для вимірювання кількості інформації американський учений К. Шеннон запропонував використовувати запозичену з термодинаміки ймовірнісну формулу ентропії. Спочатку використання формули К. Шеннона було викликано міркуванням зручності розрахунків, але поступово стало зрозуміло глибокий зміст цієї операції. Інформація міститься всюди: в живій клітині й у мертвому кристалі, в живій і в машинній пам'яті. Інформаційні взаємодії притаманні як матеріальному, так і духовному світу. Розуміння цього відкрило перед природознавством ще один шлях пізнання оточуючого нас світу за допомогою ймовірнісної формули К. Шеннона:

$$I = - \sum_{i=1}^M W_i \log_2 W_i, \quad (1)$$

де M – можливі стани (від 1 до n),
 W – функція ймовірності.

Принципово новим з'явилася введена К. Шенноном міра кількості інформації, за допомогою цієї статистичної формули ентропії. На спільність такого підходу вказує використання формули Больцмана – Шеннона не тільки в технічних працях, але і в роботах біологів, психологів, лінгвістів, економістів, мистецтвознавців, філософів та ін. Як писав К. Шеннон: "Теорія інформації, як модний п'яний напій, запаморочує голову всім навколо" [15, с. 3]. "Модний напій" не запаморочив голову К. Шеннону. Він розумів, що його теорія не універсальна, що запропоновані ним для вимірювання кількості інформації нові одиниці вимірювання (біти) не враховують таких важливих властивостей інформації, як її цінність і сенс. Однак у відмові від конкретного змісту інформації заради порівнянності кількості різноманітних повідомлень і полягає глибокий зміст. Запропоновані К. Шенноном для вимірювання кількості інформації біти придатні для оцінки будь-яких повідомлень чи це звістка про народження дитини, телевізійний спектакль, астрономічні спостереження та ін. Це схоже на числа, за допомогою яких можна визначити кількість овець, дерев, кроків та ін.

Спираючись на створену К. Шенноном теорію, багато вчених намагалися знайти таку одиницю виміру кількості інформації, яка б враховувала її цінність і сенс. Але створити універсальні оцінки не вдалося: для різних процесів різними будуть критерії цінності, проте останні суб'єктивні, оскільки залежать від того, хто буде ними користуватися. Запах, що несе величезну кількість інформації для собаки, невлотимий для людини. Всі ці приватні відмінності ігноруються заходом, запропонованим К. Шенноном, і тому вона в рівній мірі придатна для дослідження усіх видів інформаційних процесів.

Теорія інформації є великим кроком у розвитку наукової думки так, як дає змогу поглибити уявлення про сутність, єдність протилежностей понять інформації та ентропії, а також допомогти в пізнанні таємниць природи, завдяки новому універсальному методу.

Розвиток цивілізацій здійснюється в напрямку від минулого до сучасного та від сучасного до майбутнього. За всю їхню історію відбулися глобальні зрушення в соціально-економічному розвитку людства (рис. 1.).

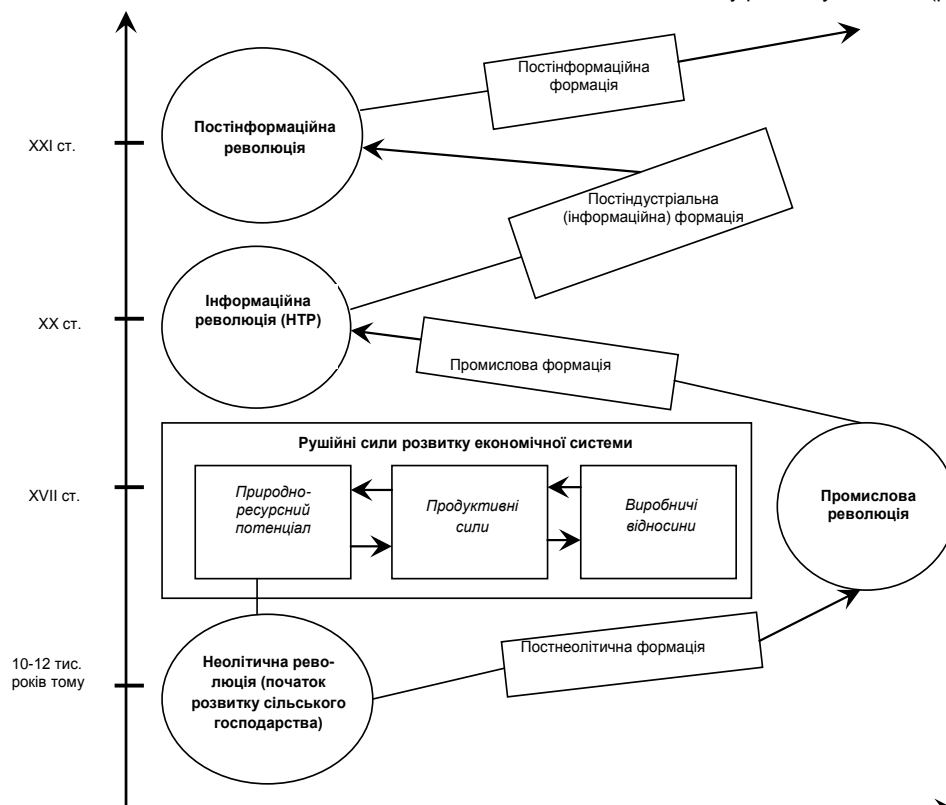

Рис. 1. Етапи соціально-економічного розвитку людства (складено на основі досліджень [17, с. 62])

Як видно з рис. 1, за всю історію розвитку людства відбулися чотири етапи глобальних зрушень в соціально-економічних перетвореннях всесвітньої економіки – три у минулих епохах і один почав формуватися на початок ХХІ століття.

Постінформаційна формація, перехід до якої лише в передових країнах не можна не визнати на нинішньому

Таблиця 1. Тлумачення поняття "інформація" у вітчизняному законодавстві України

№ з/п	Нормативно-правовий документ	Сутнісна характеристика
1	ч. 1 ст. 200 Цивільного кодексу України від 16.03.2003 р. № 435-IV [17] та абз. 4 ст. 1 Закону України "Про інформацію" від 02.10.1992 р. № 2657-XII [18]	Інформація – будь-які відомості та/ або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді
2	ст. 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції" від 11.01.2001 р. № 2210-III [19] та п. 2 Методики визначення відносин контролю [20]	Інформація – відомості в будь-якій формі й вигляді та збережені на будь-яких носіях (у тому числі листування, книги, помітки, ілюстрації (карти, діаграми, органіграми, малюнки, схеми тощо), фотографії, голограми, кіно-, відео-, мікрофільми, звукові записи, бази даних комп'ютерних систем або повне чи часткове відтворення їх елементів), пояснення осіб та будь-які інші публічно оголошені чи документовані відомості
3	ст. 1 Закону України "Про телекомунікації" від 18.11.2003 р. № 1280-IV [21]	Інформація – відомості, подані у вигляді сигналів, знаків, звуків, рухомих або нерухомих зображень чи в інший спосіб

Як видно з табл. 1, у вітчизняних нормативно-правових документах [17; 18; 19; 20; 21] наводиться визначення поняття "інформація", проте за винятком наведеної в них окремої деталізації форм, вигляду та носіїв інформації, вони не доповнюють сутності даного поняття.

В економічній енциклопедії інформація розглядається як повідомлення, відомості про щось, які передає людина; відомості, втілені у матеріальній структурі (матеріалізована інформація); зменшення невизначеності завдяки отриманню повідомлення про щось; відображена різноманітність у будь-яких об'єктах і процесах живої і неживої природи); відмінний від речовинно-енергетичних чинників бік процесів відображення, нерозривно пов'язаних з управлінням (у широкому кібернетичному, а не антропоморфному його значенні) [22, с. 701].

У великому бухгалтерському словнику (за редакцією А. Азріліяна), інформація визначається як відомості про що-небудь, що є об'єктом збирання, зберігання, переробки [23, с. 456].

Відповідно до визначення, що міститься у словнику бухгалтера та аудитора (за редакцією Я. Кавторєва), під інформацією розуміється документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що мали або мають місце у суспільстві, державі та навколишньому середовищі [24, с. 81].

Відповідно до визначення терміну "інформація", що наведене в словнику-довіднику з обліку, контролю та аналізу (за редакцією професора В. Пантелеєва та професора В. Шевчука): "Інформація – інформування; повідомлення про стан справ про чинність діяльність; відомості про що-небудь, необхідні для їх пізнання, прийняття рішень в управлінській діяльності та інших цілей, сукупність усіх даних і програм, які використовуються в автоматизованій системі незалежно від способу їх фізичного і логічного вираження" [25, с. 126].

Колектив авторів О. Бакурова, Л. Нападовська та В. Пастухова визначають інформацію як сукупність відомостей (даних), які сприймають із навколишнього середовища (вхідна інформація), видають у навколишнє середовище (вихідна інформація) або зберігають всередині певної системи [26, с. 584].

Провідний вітчизняний вчений-економіст М. Бондар, зазначає, що "У широкому розумінні інформація – це відображення реального світу, що можна подати у вигляді сукупності об'єктів і процесів, а знання показують усвідомлену інформацію" [27, с. 13].

Колектив авторів на чолі з лідером Житомирської наукової бухгалтерської школи Ф. Бутинець, Т. Давидюк, В. Євдокимов та С. Легенчук зазначають, що інформація є одним із з основних ресурсів, що забезпечує зростання ефективності роботи підприємства, оскільки саме вона дає змогу:

– встановити стратегічну мету і завдання підприємства та використовувати можливості, які при цьому відкриваються;

етапі розвитку суспільства, є не що інше як новою стадією розвитку суспільства. Саме цим викликана необхідність глибокого і критичного вивчення та переосмислення інформації у новій формації розвитку людства.

Трактування поняття "інформація" у вітчизняному законодавстві України наведено в табл. 1.

– приймати своєчасні і об'ґрунтовані управлінські рішення;

– координувати дії розрізнених підрозділів, спрямовуючи їх зусилля на досягнення поставлених цілей [28, с. 9].

Інформація – це "сировина" для постановки та вирішення питань, як результат проінформованість – фундамент для прийняття рішень [29, с. 166].

Л. Водяник наголошує, що інформація – це головний елемент будь-якої із функцій управління [30, с. 325].

Російський економіст С. Галузіна, узагальнюючи погляди вчених, зазначає, що інформація – це виробничий (економічний) ресурс, аналогічний до матеріальних, трудових та інших видів економічних ресурсів [31, с. 11].

Ізраїльський вчений Е. Голдратт вказував, що інформація визначається не як "дані, необхідні для відповіді на питання", а саме як "відповідь на поставлене питання" [32, с. 6].

В. Давидов визначає інформацію як основний матеріал для керівника [33, с. 12].

Провідні зарубіжні вчені У. Детмер та Е. Шрагенхайм розглядають інформацію як палицю з двома кінцями. Без неї ми не можемо ефективно приймати рішення, а коли її занадто багато, процес прийняття рішень може сповільнитися [34, с. 241].

Американський вчений-економіст П. Друкер зазначає: "Контроль – це зрештою здатність отримувати інформацію. І інформаційна система надає велику кількість інформації, і зі значно більшою швидкістю, ніж просте доповідання безпосередньому керівнику" [35, с. 204].

Вчений-економіст В. Євдокимов вказує, що інформація є важливим ресурсом експліцитного знання, тоді як значення імпліцитного знання при такому підході ігнорується [36, с. 14]. Інформація є важливим фактором впливу на глобалізаційні процеси, впливаючи на вектор прийнятих політичних і економічних рішень. Впливаючи на свідомість, інформація не тільки відображає, а й конструє соціальну та економічну реальність. Становлення інформаційного суспільства передбачає підпорядкування економічного зростання якісним параметрам соціального та економічного розвитку, оскільки подальший прогрес визначатиметься не стільки виробництвом товарів, скільки розширеним використанням інформації [36, с. 372].

Н. Завізна у найбільш загальному вигляді розуміє інформацію як засіб підвищення ентропії й упорядкованості системи, а як економічне благо інформація є цінністю для суб'єкта в тому випадку, якщо веде до підвищення ймовірності досягнення мети, сприяє задоволенню потреб економічного агента або забезпеченню економічної діяльності [37, с. 205].

С. Здан надає наступне визначення поняття "інформація": "Це безпосередньо те, що стосується бухгалтерського обліку, адже його завданням є формування, обробка та своєчасне надання достовірної

інформації внутрішнім та зовнішнім користувачам для прийняття ефективних рішень щодо діяльності підприємства. Тому дана теорія займає особливе місце у розвитку бухгалтерського обліку” [38, с. 336].

Вітчизняний вчений С. Івахненко, підводячи підсумок, стверджує: “На сучасному підприємстві інформація є важливим виробничим ресурсом, без якого неможлива управлінська діяльність. Тому великого значення набувають методи обробки та використання інформації, а також технічні засоби, завдяки яким стало можливим перетворення даних в інформаційний ресурс. Таким чином, інформаційна система підприємства є сьогодні важливим інструментом для здійснення управлінських функцій” [39, с. 18].

Інформація має об’єктивний характер та виступає нематеріальною “копією” явища або процесу, тобто учасника взаємодії [40, с. 66].

С. Ковальчук та В. Панасюк зазначають, що інформація є собою найважливішим організаційним ресурсом. Вона входить у загальний комплекс ресурсів фірми, поряд з кадровими, фінансовими і т. д. [41, с. 73].

На думку З. Литвин: “Інформація – це впорядковані повідомлення про господарські процеси і явища, що відбуваються, сукупність певних даних про них” [42, с. 153].

Д. Лозовицький визначає економічне значення інформації, і зазначає, що воно полягає у її спроможності виступати як економічний ресурс, як необхідна умова і фактор економічної діяльності [43, с. 200].

Американський економіст Ф. Махлуп зазначав, що “... Будь-яка інформація в звичайному значенні цього слова є знання, хоча не будь-яке знання можна назвати інформацією” [44, с. 44]. Тобто, інформація визначається як якась підмножина знань, а останнє є ширшим поняттям по відношенню до поняття інформація.

Вітчизняні вчені Л. Мельник та М. Брюханов визначають, що “Інформація є ключовим фактором, що змінює вигляд економіки, суспільства і самої людини. Саме інформація починає відігравати провідну роль в економічній системі, виконуючи ключові функції в ній, а саме: сировини виробничих процесів, засобів праці, готової продукції, засобів споживання, капіталу (джерела отримання прибутку), товару (об’єкта купівлі-продажу) об’єкта власності, засобів захисту та ін. Інформація є первинною основою для отримання знань, які теж часто розглядаються як одна з ознак нового суспільства. Але знання – це теж інформація, усвідомлена (а найчастіше і перероблена) людиною. Знання є вихідною сировиною, тобто інформацією для отримання нових знань” [45, с. 16].

Я. Мех щодо інформації робить такий висновок: “Під інформацією, на нашу думку, слід розуміти сукупність відомостей, знань, про певні події, повідомлення, про те, що дає можливість дослідити, вивчити і управляти питаннями господарського або суспільного життя” [46, с. 12].

Вітчизняний економіст С. Мочерний відносив інформацію до категорій, які відображають окремі елементи продуктивних сил [47, с. 35, 36].

Вчений-економіст Т. Поплаухіна вказує, що “Інформація – це відомості, які зменшують ступінь невизначеності, неповноту знань про навколишній світ (осіб, предмети, об’єкти, процеси, явища, події тощо) незалежно від форми їх подання, які є об’єктом перетворення (включаючи зберігання, передачу і т.д.) і подані у вигляді, зрозумілому для сприйняття людиною та використовуються для вироблення поведінки, для прийняття рішення, для управління або для навчання” [48, с. 8].

Інформація відіграє дуже важливу роль в процесі управління будь-якими динамічними системами, зокрема підприємствами та організаціями. Процес управління характеризується кількісною мірою – зменшенням ентропії (інформаційної міри ступеню невизначеності ситуації, події, випадкової величини). Для досягнення зменшення ентропії необхідно отримати повну та адекватну інформацію про стан системи та її елементів, за якими ведеться регулярне спостереження. Процес управління спрямовується на стабілізацію системи, забезпечення її довготривалого функціонування, підтримування рівноваги з середовищем, постійне вдосконалення [49, с. 65].

Інформація – це субстрат, необхідний і обов’язковий для того, щоб оцінити ситуацію, виробити можливі альтернативи управлінських рішень та відібрати найдоцільнішу з них для практичного використання [50, с. 54].

Інформація дає змогу зняти невизначеність об’єкта управління, показує відмінність одного об’єкта від іншого. З необмеженої кількості індивідуальних характеристик об’єкта відбираються лише ті з них, що мають найважливіше значення стосовно визначення певного явища чи процесу. Інформація є не просто нові знання, а зміна знань в напрямку розширення уяви спостерігача стосовно мети і шляхів її досягнення. Таке трактування терміну “інформація” вимагає постійної оцінки отриманих даних та доповнення новими даними у міру необхідності [51, с. 29, 30].

Провідні вітчизняні вчені-економісти М. Пушкар та М. Чумаченко зазначають: інформація є об’єктивною природною реальністю, яка виступає носієм особливих ознак предметів, явищ, процесів у природі, техніці, суспільстві та їх змін у просторі і часі. У прикладному значенні цього слова розуміють повідомлення, знання, ідеї, гіпотези, форми відображення, засоби обміну повідомленнями чи знанням, ступінь подібності чи різноманіття, дії чи обмеження у них, трансформування одних видів даних в інші тощо. Інформація нематеріальна, але вона завжди виникає через матеріальні об’єкти за допомогою інтелекту (розуму) людини чи штучного інтелекту певної системи [52, с. 244].

Інформація завжди виступає у вигляді певного коду, ідеї, мисленого образу, повідомлення, що досягається з допомогою слів, речень, тексту, символів, знаків, умовних фігур, які здатні перетворюватися у повідомлення для користувачів по каналах зв’язку та їх декодування у зрозумілі образи. Тут велика кількість первинних даних, зафіксованих у документах, може перетворюватися на інформацію лише тоді, коли їх систематизують та згрупують за певними критеріями – часом, простором, рівнем управління, користувачами тощо. На жаль, перетворення даних в інформацію відбувається на ПК за такою самою ідеологією, що й при ручній обробці даних. Тут автоматизують лише рутинні види робіт, хоча з’явилися передумови до вирішення творчих завдань [52, с. 245].

Ф. Хміль визначає інформацію як сукупність відомостей про події, що відбуваються у навколишньому середовищі. Разом з тим, інформація відображає стан і зміни цілісної системи [53, с. 34].

Вітчизняний економіст Л. Чернелевський зазначає, що “Інформація – це корисний зміст речей про окремі суб’єкти та явища у формі знань” [54, с. 21].

Загальноживана термінологія та її характеристики, що пов’язані з інформацією наведено в табл. 2.

Таблиця 2. Понятійний апарат, який пов’язаний з категорією “інформація”
(Складено на основі досліджень професора М. Пушкаря [52, с. 249 – 251])

№ з/п	Понятійний апарат	Сутнісна характеристика
1	2	3
1	Інформаційність	Кількість і якість інформації, отриманої суб’єктом про об’єкти
2	Інформатизація	Застосування інформаційних факторів у всіх сферах суспільної практики
3	Інформатика	Наука про інформаційні процеси
4	Інформаційне суспільство	Постіндустріальне суспільство
5	Інформаційна асиметрія	Покупці та продавці мають різний обсяг інформації щодо ситуації
6	Інформаційна база	Упорядковані дані, знання, програми

Продовження табл. 2

1	2	3
7	Інформаційна війна	Протидія держав щодо недопущення несанкціонованої інформації (небажаної) для них
8	Інформаційна культура	Знання та навички ефективного використання інформації
9	Інформаційна модель	Система елементів та їх взаємодія в об'єктах спостереження
10	Інформаційна наука	Про отримання, зберігання, перетворення, передачу та використання інформації
11	Інформаційна робота	Перетворення даних в інформацію за допомогою розумових зусиль
12	Інформаційна революція	Якісні зміни у сфері обробки інформації
13	Інформаційна система	Упорядкування інформаційних активів, засобів і людей в єдину структуру для перетворення даних в інформацію
14	Інформаційна технологія	Сукупність засобів і методів перетворення даних у інформацію
15	Інформаційна упорядкованість	Наявність у системі програми координації інформаційних потоків
16	Інформаційний потік	к у певному напрямку – адреса, режим, обсяг
17	Інформаційна характеристика системи	Властивість змінюватися у просторі та часі
18	Інформаційна економіка	Виробнича система, в якій інформація основна виробнича сила
19	Інформаційна зброя	Засоби впливу на інформаційне середовище проти діючого суб'єкта
20	Інформаційний простір	Сукупність баз і банків даних, що функціонують на загальних принципах
21	Інформаційні предмети споживання	Товари, які реалізують за допомогою інформації
22	Інформаційні потреби	Потреби в інформації для виконання функцій персоналом
23	Інформаційні регулятори поведінки	Сукупність реакцій на отриману інформацію
24	Інформаційні ресурси	Сукупність інформації як вихідний фактор людської діяльності
25	Інформаційні засоби захисту	Захист товарів методом ідентифікації, сигналізації, кодування, відлякування
26	Інформаційні засоби виробництва	Засоби, які в своїй основі виготовлені з використанням інформації
27	Інформаційні технології безпеки	Усунення ризиків на основі технології отримання інформації
28	Інформаційні послуги	Послуги в соціальній сфері (медицина, мистецтво, культура, туризм, тощо)
29	Інформаційний шум	Надлишковий обсяг інформації, що ускладнює прийняття рішень
30	Інформаційний капітал	Сукупність інформаційних активів та інтелектуального капіталу
31	Інформаційний контроль гомеостазу	Підтримка стійкого стану рівноваги на основі інформації
32	Інформаційний вибух	Прискорений процес виробництва і нагромадження інформації
33	Інформаційний відбір	Відбір та оцінка інформації для прийняття рішень
34	Інформаційний продукт	Продукт праці, в якому основним компонентом є інформація
35	Інформаційний ринок	Патенти, ліцензії, ноу-хау, нова техніка на основі інформації
36	Інформаційна економічна	Інформація будь-якого виду і форми щодо об'єктів суспільного життя

Хоча цим не вичерпується термінологія, пов'язана з інформацією, оскільки наведений перелік у табл. 2 стосується лише загальноживаних понять.

В обсязі інформації, яка надходить працівникам апарату управління підприємством, найбільшу частку досі займає обліково-звітна інформація (70 %) [55, с. 221]. У зв'язку з цим необхідно розглянути сутність терміну "обліково-звітна інформація" та його вживання в мові бізнесу. Так, Інститут Української мови Національної академії наук України у своєму листі № 307/318 від 27.06.2012 р. надає наступну відповідь: "Обліково-звітна інформація – це вид економічної інформації, що його виокремлюють відповідно до мети використання" [56]. Економічна інформація – це відображення суспільно-економічних відносин і процесів за допомогою цифр, фактів, відомостей та інших матеріалів. В. Палій зазначає, що економічна інформація створюється та функціонує в зв'язку з виробничо-господарською діяльністю людей, відображає об'єктивні закономірності відносин [57, с. 4].

Щодо вживання словосполучення обліково-звітна інформація, Інститутом Української мови Національної академії наук України зазначається наступне: "воно використовується у різних контекстах: обліково-звітна інформація формується в процесі бухгалтерського обліку і охоплює первинні відомості та звітність підприємства; обліково-звітна інформація про фінансово-господарську діяльність; обліково-звітна інформація надходить працівникам апарату управління; економічний аналіз господарської діяльності підприємства передбачає використання обліково-звітної інформації" [56]. Також, Міністерство фінансів України (надалі – МФУ) у своєму листі № 31-08410-07/28-151/152 від 03.08.2012 р. стосовно застосування у бухгалтерському обліку словосполучення обліково-звітна інформація в межах своєї компетенції зазначило: "Словосполучення "обліково-звітна інформація" у чинних нормативно-правових актах з бухгалтерського обліку не застосовується" [58]. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України на

запит щодо вживання словосполучення обліково-звітна інформація в економіці переадресувало у своєму листі № 4602-08/27016-06 від 17.07.2012 р. наш запит до Міністерства фінансів України та Державної служби статистики України [59]. Проте у листі МФУ № 31-08410-07/28-151/152 від 03.08.2012 р. отримано відповідь щодо вживання терміну "обліково-звітна інформація" у чинних нормативно-правових актах з бухгалтерського обліку, а не в економіці. Державна служба статистики України у своєму листі № 15/1-20/917ПІ від 26.07.2012 р. відповіла наступне: "Словосполучення "обліково-звітна інформація в економіці" не належить до повноважень Державної служби статистики України" [60]. Тому можна вважати, що відповідь від Міністерства економічного розвитку і торгівлі України на наш запит стосовно вживання словосполучення "обліково-звітна інформація в економіці" так і не отримано, адже його було перенаправлено до тих органів державної влади, які не мають на це повноважень. Державна податкова служба України в м. Києві у листі № 905/Б/06-409 від 06.08.2012 р. зазначила, що визначення понять які вживаються в Податковому кодексі України (надалі – ПКУ) [61], закріплено ст. 14 цього кодексу, що не містить визначення терміну "обліково-звітна інформація", тому податковий орган вказав, що в нього відсутня можливість надати консультацію по суті з вищенаведеного питання [62].

Деякі вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти, такі як З. Бандура [55, с. 221], К. Безверхий [63, с. 321], М. Білик, Г. Кіндрацька, О. Кобилух [63, с. 260], Е. Бороніна [64, с. 12], Д. Власенко [65, с. 21], О. Григор'єв [66, с. 4], Е. Комісарова [67, с. 22], Є. Копилова [68, с. 37], А. Кучинський [69, с. 10], В. Мервенецька [70, с. 138], К. Саєнко [71], Н. Сапожнікова [72, с. 11], Р. Федорович, Н. Синькевич, П. Скакун [73, с. 81], С. Хомовий [74], А. Шакармова [75, с. 12], І. Яремко [76, с. 151] використовують у своїх дослідженнях словосполучення "обліково-звітна інформація", проте змістовного визначення цього поняття не надають. Варто погодитись з

думкою І. Яремко стосовно того, що обліково-звітна інформація повинна задовольняти потреби підтримки управлінських рішень: продуктивність інформації визначається не самою системою обліку, а системою управління, яку вона покликана обслуговувати [76, с. 151].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, обліково-звітна інформація – це відомості про факти господарської діяльності суб'єкта господарювання в будь-якій формі (первинний документ; реєстр; фінансова, податкова, статистична, внутрішньогосподарська (управлінська) звітність) і вигляді (електронному, паперовому) та збережені на будь-яких носіях (книги, журнали, картки, відомості, листи, діаграми, малюнки, схеми, примітки, пояснення), що є корисними при обґрунтуванні й ухваленні відповідних рішень різними групами користувачів щодо управління діяльністю підприємства. Актуальним напрямком подальшого дослідження є питання генезису становлення і проблеми теорії обліково-звітної інформації в системі управління.

Список використаних літературних джерел:

1. Wiener N. Cybernetics or Control and Communication in the Animal and the Machine / N. Wiener. – New York: The Technology Press and John Wiley & Sons, Inc. – Paris: Hermann et Cie, 1948. – 193 p.
2. Амосов Н.М. Медицинская информационная система / Н.М. Амосов. – К.: Наукова думка, 1971. – 304 с.
3. Управление, информация, интеллект / Под ред. А. И. Берга и др. – М.: "Мысль", 1976. – 383 с.
4. Ashby W. Ros. An introduction to cybernetics / W. Ros. Ashby. – London: Chapman & Hall, 1956. – 295 p.
5. Глушков В.М. Введение в кибернетику / В.М. Глушков. – К.: Изд-во АН УССР, 1964. – 324 с.
6. Колмогоров А.Н. Теория информации и теория алгоритмов / А. Н. Колмогоров. – М.: Наука, 1987. – 304 с.
7. Земан И. Познание и информация / И. Земан. – М.: Изд-во "Прогресс", 1966. – 253 с.
8. Клаус Г. Кибернетика и философия / Г. Клаус. – М.: Иностранная литература, 1963. – 532 с.
9. Новик И.Б. О философских вопросах кибернетического моделирования / И. Б. Новик. – М.: Знание, 1964. – 40 с.
10. Івахненков С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: навч. посіб. / С. В. Івахненков. – [4-те вид., випр. і доп.]. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
11. Михнушев А.Г. Інформація в соціальному управлінні. От знакомства с компьютером к решению практических задач: иллюстрированное учебное пособие / А. Г. Михнушев. – К.: Политиздат Украины, 1990. – 160 с.
12. Hartley R.V.L. Transmission of Information / R.V.L. Hartley // Bell System Technical Journal. – July 1928. – pp.535 – 563.
13. Shannon C.E. A Mathematical Theory of Communication / C.E. Shannon // Bell System Technical Journal. – 1948. – Т. 27. – pp. 379 – 423, 623 – 656.
14. Shannon C.E. Communication in the presence of noise / C. E. Shannon // Proc. Institute of Radio Engineers. – Jan. 1949. – Т. 37. – № 1. – pp. 10 – 21.
15. Shannon C.E. The Bandwagon / C.E. Shannon // IRE. Trans. Information. Theory. – 1956. – № 1. – p. 3.
16. Социально-экономические проблемы информационного общества: монограф. / Под редакцией доктора экономических наук, профессора Л.Г. Мельника. – Сумы: ИТД "Университетская книга", 2005. – 430 с.
17. Цивільний кодекс України від 16.03.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print1333532513490308>.
18. Закон України "Про інформацію" від 02.10.1992 р. № 2657-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/print1333350777382537>.
19. Закон України "Про захист економічної конкуренції" від 11.01.2001 р. № 2210-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2210-14/print1333532513490308>.
20. Розпорядження Антимонопольного комітету України від 24.12.2002 р. N 397-р "Методика визначення відносин контролю" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1280-15/print1333350777382537>.
21. Закону України "Про телекомунікації" від 18.11.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.33775.0>.
22. Экономическая энциклопедия: У трех томах. Т.1 / [Редкол.: ... С.В. Мочерный (відп. ред.) та ін.]. – К.: Видавничий центр "Академія", 2000. – 864 с.
23. Большой бухгалтерский словарь / Под ред. А.Н. Азрилияна. – М.: Институт новой экономики, 1999. – 574 с.
24. Словник бухгалтера і аудитора / Ред. Я. Кавторева. – Х.: Фактор, 2009. – 352 с.
25. Облік, контроль та аналіз: Словник-довідник: навч. посіб. / [І.І. Пилипенко, В.П. Пантелеєв, В.О. Шевчук та ін.]; За ред. проф. В.П. Пантелеєва, В.О. Шевчука. – К.: Бізнес Медіа Консалтинг, 2011. – 368 с.
26. Теорія бухгалтерського обліку: моногр. / [Л.В. Нападівська, М. Добія, Ш. Сандер, Р. Матезіч та ін.]; за заг. ред. Л.В. Нападівської. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 735 с.
27. Бондар М. Облікова-аналітична інформація в управлінні підприємницькою діяльністю / М. Бондар // Економічний аналіз. – 2010. – № 6. – С.13-16.
28. Інформаційні системи і технології в обліку: [підручник] / Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, В.В. Євдокимов, С.Ф. Легенчук. – [3-те вид. перероб. і доп.]. – Житомир: ПП "Рута", 2007. – 468 с.
29. Бутинець Ф.Ф. Альфа і омега бухгалтерського обліку або моя болісна не сподів: [моногр.] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП "Рута", 2007. – 328 с.
30. Водяник Л.К. Бухгалтерська інформаційна система в управлінні підприємством / Л. К. Водяник // Зб. тез XI-ї Міжнародної наукової конференції "Економічні теорії як основа розвитку бухгалтерського обліку, аналізу і контролю", м. Житомир, 18-20 жовтня 2012 р. – Житомир: ЖДТУ. – 2012. – С. 325-327.
31. Галузіна С.М. Учетно-аналитическая информация в управлении организацией [Текст]: моногр. / С.М. Галузіна. – СПб.: Знание: ИВЭСЭП, 2006. – 160 с.
32. Goldratt E.M. Haystack Syndrome: Sifting Information Out of the Data Ocean / E.M. Goldratt. – New York: North River Press, 1990. – 262 с.
33. Давыдов В.Н. Компьютеризация бухгалтерского учета: Опыт, поиски, решения: моногр. / В.Н. Давыдов. – М.: Финансы и статистика, 1989. – 144 с.
34. Детмер У. Производство с невероятной скоростью: Улучшение финансовых результатов предприятия / Уильям Детмер, Эли Шрагенхайм; Пер. с англ. – М.: Альпина Паблицерз, 2009. – 330 с.
35. Drucker P. The frontiers of management / P. Drucker. – New York: Truman Talley Books, 1986. – 368 p.
36. Євдокимов В.В. Адаптивна модель інтегрованої системи бухгалтерського обліку: моногр. / В.В. Євдокимов. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 516 с.
37. Завізна Н.С. Сутність, генезис і еволюція поняття "інформація" / Н.С. Завізна // Збірник наукових праць ЧДТУ / Серія: Економічні науки. – Черкаси: ЧДТУ, 2009. – Випуск 22. – С.202-205.
38. Здан С.І. Звітність підприємства з земельного податку – інформаційний ресурс для вдосконалення діяльності підприємства / С.І. Здан // Зб. тез XI-ї Міжнародної наукової конференції "Економічні теорії як основа розвитку бухгалтерського обліку, аналізу і контролю", м. Житомир, 18-20 жовтня 2012 р. – Житомир: ЖДТУ. – 2012. – С. 335-337.
39. Івахненков С.В. Комп'ютерний аудит: контрольні методики і технології: [моногр.] / С.В. Івахненков. – К.: Знання, 2005. – 286 с.
40. Кірейцева Г.В. Екологічна інформація в бухгалтерському обліку підприємства / Г.В. Кірейцева // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2011. – №3 (57). – С.65-69.
41. Ковальчук Є.К. Інформаційні ресурси в обліку та їх роль в підвищенні ефективності управління підприємством / Є.К. Ковальчук, В.М. Панасюк // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки. – Житомир: ЖДТУ, 2011. – №3 (57). – С.73 – 75.
42. Литвин З.Б. Функціонально-вартісний аналіз: навч. посіб. / З.Б. Литвин. – К.: "Хай-Тек Прес", 2009. – 176 с.
43. Сучасні проблеми обліку: моногр. / за ред. д.е.н., проф. М.С. Пушкаря. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 268 с.
44. Махлуп Ф. Производство и распространение знаний в США / Ф. Махлуп. – М.: Прогресс, 1966. – 462 с.
45. Социально-экономические проблемы информационного общества: Монография / под ред. д.э.н., проф. Л.Г. Мельника, к.э.н., доц. М.В. Бруханова. – Вып. 2. – Сумы: Университетская книга, 2010. – 896 с.
46. Мех Я.В. Інформаційна забезпечення управління внутрішніми

резервами підприємства (методологія і організація): моногр. / Я.В. Мех. – Тернопіль: ПП “Синтез-Поліграф”, 2003. – 340 с. 47. *Мочерний С.В.* Методологія економічного дослідження: моногр. / С.В. Мочерний. – Львів: Світ, 2001. – 416 с. 48. *Поплаухина Т.Д.* Методические основы формирования учетно-аналитической информации и ее качественное развитие: автореф. дис. ... к.э.н.: 08.00.12 “Бухгалтерский учет, статистика” / Т. Д. Поплаухина. – Казань, 2009. – 24 с. 49. *Пушкар М.С.* Філософія обліку: моногр. / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 157 с. 50. *Пушкар М.С.* Креативний облік (створення інформації для менеджерів): моногр. / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 334 с. 51. *Пушкар М.С.* Створення інтелектуальної системи обліку: моногр. / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 152 с. 52. *Пушкар М.С.* Ідеальна система обліку: концепція, архітектура, інформація: моногр. / М.С. Пушкар, М.Г. Чумаченко. – Тернопіль: Карт-бланш, 2011. – 336 с. 53. *Хміль Ф.І.* Менеджмент: підручник для студ. кооперат. вищ. навч. закладів / Ф.І. Хміль. – К.: Вища шк., 1995. – 351 с. 54. *Чернелевський Л.* Задоволення сучасних потреб управління в обліковій інформації / Л. Чернелевський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – № 3. – С.21-22. 55. *Бандура З.Л.* Інформаційне забезпечення управління витратами: необхідність, достатність, активізація за рівнями управління / З.Л. Бандура // Науковий вісник УкрДЛТУ: збірник науково-технічних праць. – Львів: УкрДЛТУ, 2004. – Вип. 14.1. – С. 220-224. 56. Лист Інституту Української мови Національної академії наук України № 307/318 від 27.06.2012 р. 57. Лист Міністерства фінансів України № 31-08410-07/28-151/152 від 03.08.2012 р. 58. *Палий В.Ф.* Бухгалтерський учет в системі економічної інформації: монографія / В.Ф. Палий. – М.: “Фінансы”, 1975. – 160 с. 59. Лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 4602-08/27016-06 від 17.07.2012 р. 60. Лист Державної служби статистики України № 15/1-20/917ПІ від 26.07.2012 р. 61. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17&p=1302724046553028>. 62. Лист Державної податкової служби України в м. Києві № 905/Б/06-409 від 06.08.2012 р. 63. *Безверхий К.В.* Економічна сутність обліково-звітної інформації в системі управління підприємством / К.В. Безверхий // 3б. тез XI-ї Міжнародної наукової конференції “Економічні теорії як основа розвитку бухгалтерського обліку, аналізу і контролю”, м. Житомир, 18 – 20 жовтня 2012 р. – Житомир: ЖДТУ. – 2012. – С.320 – 322. 64. *Білик М.С.* Ідентифікація запасів в управлінні логістичною системою / М.С. Білик, Г.І. Кіндрацька, О.Я. Кобилюх // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Логістика. – 2010. – № 669. – С.254 – 261. 64. *Боронина Э.С.* Совершенствование процедур бухгалтерской оценки основных средств в учетно-информационной системе организаций: автореф. дис. ... к.э.н.: 08.00.12 “Бухгалтерский учет, статистика” / Э. С. Боронина. – Новосибирск, 2011. – 25 с. 65. *Власенко Д.О.* Формування переліку інструментів для управління інформацією середовища функціонування автотранспортної організації /

Д.О. Власенко // Вісник Сумського державного університету. Економіка. – 2009. – № 1. – С.19 – 24. 66. *Григорьев А.А.* Бухгалтерский учет и анализ затрат на производство и продажу продукции в системе контроллинга: дис. ... к.э.н.: 08.00.12 “Бухгалтерский учет, статистика” / А.А. Григорьев. – Казань, 2002. – 143 с. 67. *Комиссарова Е.С.* Анализ стратегии внутреннего аудита: автореф. дис. ... к.э.н.: 08.00.12 “Бухгалтерский учет, статистика” / Е. С. Комиссарова. – Орел, 2010. – 24 с. 68. *Копылова Е.К.* Аудит обеспечения достоверности учетно-отчетной информации на этапе планирования / Е.К. Копылова // Известия ИГЭА. – 2010. – № 6 (74). – С.37 – 40. 69. *Кучинский А.В.* Учетно-аналитическое обеспечение сбалансированности денежных потоков в условиях инновационного развития предприятия: автореф. дис. ... к.э.н.: 08.00.12 “Бухгалтерский учет, статистика” / А.В. Кучинский. – Саратов, 2011. – 20 с. 70. *Мервенецька В.Ф.* Звітність у системі інформаційного забезпечення управління діяльністю сільськогосподарських підприємств: дис. ... к.е.н.: 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / В.Ф. Мервенецька. – К., 2011. – 255 с. 71. *Саенко К.С.* Инновационный и экологический учет: предпосылки и общие принципы их становления и развития / К. С. Саенко // Аудит и финансовый анализ. – 2007. – № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://auditfin.com/fin/2007/5/Saenko/Saenko%20.pdf>. 72. *Саложникова Н.Г.* Развитие методологии и практики корпоративного учета и отчетности: автореф. дис. ... д.э.н.: 08.00.12 “Бухгалтерский учет, статистика” / Н.Г. Саложникова. – Воронеж, 2009. – 48 с. 73. *Федорович Р.В.* Інформаційна база економічного аналізу як основа стратегічного управління / Р.В. Федорович, Н.І. Синькевич, П.А. Скакун // Наука й економіка. – 2011. – № 4 (24). – С.78 – 83. 74. *Хомовий С.М.* Інформаційна складова бухгалтерського (управлінського) обліку в сільськогосподарських підприємствах / С.М. Хомовий [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/homoviy-sm-informatsiy-na-skladova-buhgalterskogo-upravlinskogo-obliku-v-silskogospodarskih-pidpriemstvah>. 75. *Шакармова А.А.* Бюджетирование в управленческом учете и контроле страховых организаций: автореф. дис. ... к.э.н.: 08.00.12 “Бухгалтерский учет, статистика” / А.А. Шакармова. – Нижний Новгород, 2011. – 28 с. 76. *Яремко І.Й.* Адаптація облікової системи до умов сучасної економіки / І.Й. Яремко // Фінанси України. – 2006. – № 8. – С.146-152.

БЕЗВЕРХИЙ Костянтин Вікторович – кандидат економічних наук, головний бухгалтер ТОВ “Нью-Паріс”.

Наукові інтереси:

- проблеми обліку, оподаткування, бюджетування, контролю та аналізу в галузях економіки;
- обліково-звітна інформація в системі управління промисловими підприємствами;
- облік і звітність в управлінні фермерським господарством;
- організація обліку і оподаткування діяльності фізичних осіб-підприємців в сільському господарстві.

Стаття надійшла до редакції: 16.01.2013 р.